

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri Societatis Jesu Brevis Vitæ Historia
cum ejusdem Concordia Quietis & Laboris in Oratione,
Expositione in Psalmum Miserere, Considerationibus de
Inferno, Expositione Cantici ...**

Massei, Giuseppe

AUGUSTÆ Vindel. & DILINGÆ, 1707

VD18 12383155

Versus IX. Auditui meo dabis gaudium, & lætitiā, & exultabunt ossa humiliata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47773)

Auditui meo dabis gaudium, & letitiam, & exultabunt ossa humiliata.

- I. **C**ONsidera, an tibi unquam contigerit, ex quo inter homines es, ingens illud experiri solatium, quo fruitur Anima aliqua tempore Jubilei alicujus, seu concessæ communis omnium noxarum condonationis, quando exonerato penitus animo ad pedes periti & prudentis Animarum Medici, & omnibus, quæ animi quietem turbare poterant, in aures ejusdem depositis, redit ab illo tribunali libera ab omnibus noxis, obfirmato in id animo, moriendi potius, quàm ullâ amplius offensâ DEUM irritandi. Si expertus es, nullo negotio confestim assequeris verum verum, quæ præ manibus habemus, sensum. Solutium hoc tam non explicabile unde nascitur? Nascitur ex testimonio, quod Animæ reddit conscientia non fallax de recuperata DEI Gratia. Et ad hoc solatium advertit animum David, cum dixit: *Auditui meo dabis gaudium, & letitiam, & exultabunt ossa humiliata.* Non quòd ex Nathano non rescisset, concessam jam esse admissi delicti veniam: sed quia concipiebat animo (ut præcedentis in versùs paraphrasi indicatum est) se surgere à pedibus nostrorum Sacerdotum candidiorem nive; explicare in se voluit illam plenam lætitiæ animi pacem, quàm futuris ætatibus experturi eramus omnes nos, auditis prodigiosis illis vocibus: *Ego absolvo te à peccatis tuis.* Pax ista jucundissima duplicis esse fortis potest. Una talis, ut sistat in parte animæ superiore; altera, quæ ex superiore redundet in inferiorem.

Illam sistit in superiore, quæ in casu nostro originem ducit à iudicio prudente, quo iudicamus, nos esse DEI amicos, & ipsi caros, cum nihil porro sit, in quo nos conscius animus accuset, aut remordeat. *Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus in DEUM. 1 Joh. 3. v. 2.* Huic autem paci merito tribuitur nomen gaudij, quod juxta doctrinam Angelici 1. 2. q. 31. a. 3. est delectatio aliqua proveniens à ratione. Hinc bruta (ut S. Doctor observat) omnia carent gaudio (etsi multarum aliarum oblectationum sensu non carent) quia omnia carent ratione. Hoc cum ita sit, quanto in nobis magis crescit verisimilitudo, nos esse in DEI gratia (quod est bonorum, quæ in terris nobis obtingere possunt, maximum) tanto etiam gaudium est rationi conformius, & idcirco tantò etiam magis vivum. Quando autem hæc verisimilitudo major est, quàm quando sic pro sacro tribunali nos accusavimus, sicut res postulat? Unde gaudium quod talem sui accusationem sequitur, explicari non potest: duratque illud tanto diutius, quanto diutius durat dolor, & emendationis propositum, quibus illam accusationem animavimus.

Redundat deinde plenitudo illa pacis ex parte Animæ superiore ad inferiorem, dum in casu nostro formamus prudens illud iudicium, quòd simus in gratia DEI, non solum ex eo, quòd videamus & experiamur, quòd conscientia nostra nos amplius non remordeat, ut solebat antehac, sed sentiamus etiam in nobis affectus quosdam suaves amoris erga DEUM, excitatos ab ejus Spiritu, inhabitante in nobis. Siquidem, cum noluerit DEUS ut mortali hac in vita certi essemus de ejus gratia, nisi id ipse manifestet revelatione speciali, non nisi rarò admodum concedi solitâ; non parum tamen miseratus est moerorem illum & afflictionem

onem, quam ejus fideles famuli ex hac incertitudine patiuntur. Idcirco quid facit? Signum dedit ipsis valde verisimile & magni omnino ponderis, ex quo non physica quidem, morali tamen quodammodo evidentiâ id colligerent. Et en signorum istorum præcipuum: Spiritum DEI, qui in ipsis operatur. *Ipse Spiritus reddit testimonium Spiritui nostro; quod sumus filij DEI. Rom 8. v. 16.* Non dicit, quod possumus esse, hoc enim commune est omnibus, juxta illud: *dedit ejus potestatem Filios DEI fieri*, sed dicit quod *sumus*: quod eorum tantum est, qui re ipsa DEO accepti sunt. Hic autem Spiritus alius profectò non est, quàm Spiritus Sanctus, Spiritus Amoris; Ideo sicut iste semper facit, ut Justi ament DEUM, ita nonnunquam facit, ut magna verisimilitudine cognoscant etiam, se amare, ex illis impulsibus, quos in se sentiunt erga eum, complacentiæ, confidentiæ, & continuati desiderij faciendi quod ipsi placeat. Atque tunc gaudio additur illa, quæ hîc nominatur, *latitia*; quæ ejusdem S. Thomæ doctrinâ, est certa quædam dilatatio, quam cor experitur supra conditionem suam naturalem, per quam videtur quodammodo se ipsum amplius capere non posse: *Mirabitur & dilatabitur cor tuum. Jf. 60. v. 5.* De hac autem dilatatione quomodo loquetur, qui nunquam expertus est? Nemo illam suo sibi arbitrio fingere potest; unde rectissimè loquitur hîc David: *Audiuisti meo dabis gaudium & latitiam*: Hanc enim si DEUS non dat, nemo dabit.

- II. Considera, quàm gravis sit illius error, qui ut Animi pacem ac tranquillitatem obrineat, in id incumbit, ut corpori suo quàm minimè malè sit, usque adeò, ut ne obscenâs quidem oblectationes illi neget. Alia prorsus tenenda via est, Solatia ab animo in corpus redundare debent;

bent; à corpore in animum redundare non possunt. Hinc an non audis, quomodo hinc loquatur Psalmographus? *Auditui meo dabis gaudium & lætitiā, & exultabunt ossa humiliata.* Exultatio ossium, facultatum inquam inferiorum, non præcedit gaudium, & lætitiā auditūs, sed sequitur. Tunc siquidem in nobis ossa exultant omnia, quando Spiritus capere jam & intra se solum continere non potest vim illam gaudij, quo ipse fruitur, sed facit, ut tacito velut consensu exundet in corpus, quo Spiritus ille clauditur: *Cor gaudens exhilarat faciem.* *Prov. 15. v. 13.* Ita se habebit res in Beatis: in his enim, quia Anima in corpus dominium tam perfectum exercebit, ut de illo pro arbitrio statuere possit; simul ac semel illud reddet particeps ejus Beatitudinis, qua ipsa in se gaudet; quantum quidem corpus capere potest intra fines suos ac limites; quin ut tanto plus capere possit, quàm ce teroquin ejus naturalis habitudo patitur, ipsa certa quadam ratione illud reddet spirituale, hoc est, penitus in dotibus propriis simile efficere laborabit. Ut quid igitur tu vis, ut nunc res alio modo procedant? hac quoque in vita idem earum rerum ordo servandus est. Id autem quomodo in quocunque homine impio fieri potest? Spiritus eorum corpori nunquam potest communicare id, quo ipse caret. Et nonne paulò ante intellexisti; gaudium esse genus oblectationis, quod à ratione proveniat? Quomodo igitur hoc commune esse potest cum Impiis, quorum omne negotium est, opponere se rationi in suis operibus, aut certè, nullam ipsius rationem habere? Gaudium eorum nititur deceptione, falsa nimirum persuasione, quâ sibi bonum imaginantur, quod tale re ipsa non est. Et idcirco etiam gaudium ipsorum falsum est. Si autem tale est, non solum illud nunquam gignet effectus veri

veri gaudij, sed si momento durat, durat tempore quanto potest; *Gaudium hypocrite ad instar puncti. Job. 20. v. 5.* An tu gaudium verum expetis? quære hoc non alibi, quàm ubi recta ratio dicitur inveniri posse. Ast ubi tandem illud reperire est? Non alibi, quàm in fine Ultimo, aut in Patria possessio, aut in terris sperato.

III. Considera hinc ossium nomine nonnullos voluisse intelligere Virtutes, quæ omnes exultant, hoc est, reviviscunt, & novum vigorem induunt, quando Anima illâ suâ pace ac gaudio Spiritus, quod diximus, fruitur: *Anima mea exultabit in Domino, & delectabitur super salutari suo,* dixit alibi Psalmographus, & subdidit: *Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi? Psal. 34. v. 10.* Tam res istæ inter se aptæ ac connexæ sunt!

Atque hinc disce, Devotionem, quàm dicimus, sensibilem non solum naturâ suâ non præjudicare virtuti, sed vim illi vigoremque addere, haud secus ac pluvia herbis arefcentibus. *Ego consolabor vos: videbitis, & gaudebit cor vestrum, & ossa vestra quasi herba germinabunt. Is. 66. v. 14.* Hinc etsi in devotione hac sensibili non consistit Devotionis essentia ac natura, eam nihilominus plerumque sequitur, ut laborem ac meritum sua merces. Devotio spectata secundum totum id quod complectitur, consistit in eo; quod quis velit efficaciter omnia, quæ ad divinum obsequium spectant; utque hæc eadem velit promptè, atque etiam cum quadam lætitia. Velle efficaciter, & velle ista promptè, ad naturam ipsam & substantiam Devotionis spectat; velle cum lætitia, hoc est cum quadam affectus tene-ritudine, cum suavitate, jucunditate, exultatione, spectat ad accidentariam, & illam scilicet Devotionem, quam diximus subsequi substantialem, & ex illa tanquam legiti-
timam

timam prolem ex sua matre progigni. Dixi, tanquam legitimam prolem: siquidem, si rectè advertimus, à Devotione substantiali accidentariam istam progigni naturæ ejus convenientissimum est. Geminæ sunt faces, quæ substantialem Devotionem accendunt. Una est consideratio divinæ bonitatis atque beneficentiæ. Altera est consideratio miseriarum propriarum, & malitiæ propriæ. Ista porro considerationes sensim in corde contrito progignunt mixturam quandam suavissimam jucunditatis simul, ac tristitiæ. Consideratio divinæ bonitatis ac beneficentiæ gignit in nobis ex natura sua jucunditatem, dum nos facit viva quadam ratione in DEO confidere; ex accidenti autem gignit tristitiam, dum facit ut simul cognoscamus, quanto plus illa mereatur à nobis amari, quàm re ipsa illam amemus, aut amare possimus. Consideratio nostrarum miseriarum & malitiæ, gignit in nobis rectà tristitiam, dum facit, ut proprium nihilum probè agnoscamus, quod nos ad nihil aliud, nisi ad malum proclives constituat: velut ex obliquo autem gignit jucunditatem, dum facit nos judicare, DEUM tanto magis naturâ suâ fore obligatum ad nos juvandos in eo, quod à nobis ipse exigit, quò magis nos ex nobis nihil sumus, nihil scimus, nihil valemus. In hac porro, quam modò diximus, suavi mixtura, Devotio sensibilis medullam suam habet, tanto revera magis delicatam, quò magis profundam & internam. Talis autem cum est, prò quantum inde utilitatis redundat in Spiritum! Tunc ille (circulo non vitioso, sed quàm cogitari possit pulcherrimo ac beatissimo, & quem nemo unquam sapiens damnârit) Devotio substantialis producit accidentariam, & hæc vicissim illi addit incrementum. Quâ autem ratione additè nimirum, virtutes omnes, ut dicebamus, novo quodam vi-

H

gore

gore animando, si quando illæ, pro humanæ imbecillitatis conditione, labascere & debilitari cœperint. *Dulcedo Anima sanitas ossium. Prov. 16. v. 24.* Nemo igitur aures illis præbeat, qui ausi sunt damnare devotionem sensibilem, dum vides illam ab ipso adeò Davide non hoc tantùm, sed pluribus aliis locis petitam; *Sicut adipe & pinguedine repletur Anima mea, & labiis exultationis laudabit os meum. Psal. 62. v. 6.* Nostine quando sensibilis Devotio probanda non sit, aut potius contemnenda? tum cùm illa sola expetitur; hoc enim perinde est ac velle accidentia sine substantia: calorem sine igne, lucem sine flamma, & robur ac vires sine alimonia, quæ sola illas confert. Quære Devotionem substantialem; & in hac probè obfirmatus cur desiderare non possis, ut illi DEUS adjungat etiam accidentariam? *Auditui meo dabis gaudium & letitiam, & exultabunt ossa humiliata.* Satisne illa tibi utilis videtur? Excitat & denuo animat in te virtutes jam marcentes & languidas, easque restaurat,

VERSUS X.

Averte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.

Considera, Animam cùm se in Devotione illa sensibili, paulò ante explicatâ, constitutam animadvertit, tunc præquam aliàs audentem reddi ad petendum. Videtur tum illa sibi experiri, & sensu quasi ipso percipere, quòd sit cara DEO, atque ita quid sibi non promittit? David proinde, non contentus obtinuisse veniam particularem injuriæ illatæ Uræ, ad aliam quoque postulandam